

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

LEGE

**privind regimul juridic al Cetăților dacice din Munții Orăștiei,
care fac parte din Lista patrimoniului mondial UNESCO și unele măsuri
pentru protejarea acestora**

Senatul adoptă prezentul proiect de lege

Art.1.- (1) Județele pe teritoriul cărora se află monumentele istorice Cetățile dacice din Munții Orăștiei, denumite în continuare *Cetățile dacice din Munții Orăștiei*, și care nu sunt înscrise în inventarul domeniului public național, ori în inventarul domeniului public local al comunelor, orașelor și municipiilor, au obligația să preia, să inventarieze, să înscrie în domeniul public județean și să asigure administrarea acestora, în condițiile art.867-870 din Legea nr.287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare și ale prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul administrativ, cu completările ulterioare.

(2) Cetățile dacice din Munții Orăștiei, precum și zonele lor de protecție sunt identificate în teren - conform perimetrelor înscrise în Lista patrimoniului mondial și perimetrelor zonelor de protecție ale acestora furnizate de Institutul Național al Patrimoniului și actualizate atunci când este necesar - de către Oficiile Județene de Cadastru și Publicitate Imobiliară.

(3) Două sau mai multe unități administrativ-teritoriale se pot asocia, în condițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr.57/2019, cu completările ulterioare, în vederea participării la programe și proiecte comune, ori pot să formeze, în scopul cooperării, asociații de dezvoltare intercomunitară, cu personalitate juridică, de drept privat și de utilitate publică, în vederea gestionării în comun a infrastructurii specifice punerii în valoare a Cetăților dacice din Munții

Orăștiei, cu respectarea prevederilor art.35 din Legea nr.273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare.

(4) Consiliile județene au obligația să protejeze, să conserve și să pună în valoare Cetățile dacice din Munții Orăștiei, aflate în administrare, inclusiv prin activități de publicitate și desfășurarea de activități de natură economică în ceea ce privește editarea și valorificarea prin standuri proprii de material de popularizare în scopul cunoașterii, educării, promovării și cercetării monumentelor istorice.

(5) Consiliile județene au obligația să asigure paza monumentelor istorice, a zonei de protecție a acestora, să stabilească mijloacele de protecție și să monitorizeze punerea în aplicare a acestora, iar Ministerul Afacerilor Interne, prin intermediul Jandarmeriei Române, are obligația să asigure măsurile de ordine și siguranță publică.

(6) Întreținerea, folosirea, exploatarea și punerea în valoare a Cetăților dacice din Munții Orăștiei de către unitățile administrativ-teritoriale se face cu respectarea prevederilor Legii nr.422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale Legii nr.182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale Ordonanței Guvernului nr.43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, republicată, cu modificările și completările ulterioare și ale Ordonanței Guvernului nr.47/2000 privind stabilirea unor măsuri de protecție a monumentelor istorice care fac parte din Lista patrimoniului mondial, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.564/2001.

(7) Consiliile județene au obligația întreținerii terenurilor aferente zonei administrate, a căilor de acces pe traseele de vizitare, a înlăturării vegetației care pune în pericol monumentele istorice și zonele de protecție ale acestora, sau afectează aspectul general al lor, cu respectarea normelor silvice și a celor privind protejarea monumentelor istorice și a patrimoniului arheologic în vigoare și luarea tuturor măsurilor pentru asigurarea integrității monumentelor istorice pe parcursul acestor operațiuni.

(8) Prin derogare de la prevederile art.35-37 alin.(1) din Legea nr.46/2008-Codul silvic, republicată, cu modificările și completările ulterioare, terenurile din fondul forestier național pe amplasamentul cărora se află zona de sit (zona 1) a Cetăților dacice din Munții Orăștiei și zona de protecție (zona 2) se scot definitiv din fondul forestier național, fără plată și fără compensare.

(9) Delimitarea zonei de sit (zona 1 și 2) care se scoate din fondul forestier național, se face în funcție de perimetrele înscrise în Lista patrimoniului mondial și perimetrele zonelor de protecție ale acestora comunicate de către Institutul Național al Patrimoniului.

Art.2.- În situația în care proprietarul nu intenționează să renunțe la proprietatea terenurilor aferente ansamblurilor și siturilor istorice și arheologice care fac parte din Cetățile dacice din Munții Orăștiei, acestea pot fi expropriate de către consiliile județene, cu dreptă și prealabilă despăgubire, prin derogare de la prevederile art.5 din Legea nr.33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, republicată.

Art.3.- (1) Finanțarea lucrărilor de reparație, întreținere curentă, punere în valoare, cercetare, restaurare, consolidare, conservare și asigurare a serviciilor de supraveghere și pază a Cetăților dacice din Munții Orăștiei este în sarcina proprietarilor, administratorilor sau a titularilor altor drepturi reale, după caz.

(2) În cadrul planurilor anuale de protecție și gestiune, unitățile administrativ-teritoriale sunt obligate să prevadă modalitatea concretă de finanțare a activităților și lucrărilor asupra Cetăților dacice din Munții Orăștiei, inclusiv propuneri referitoare la finanțarea din fonduri europene.

(3) Administratorul poate susține sau cofinanța, în limita bugetului alocat, și realizarea unora din activitățile cuprinse în planurile de protecție și gestiune, în baza proiectelor aprobate de autoritățile administrației publice județene și locale.

Art.4.- (1) Lucrările de reparație, întreținere curentă, punere în valoare, cercetare, conservare, consolidare și restaurare a Cetăților dacice din Munții Orăștiei, precum și asigurarea serviciilor de supraveghere și pază ale acestor obiective sunt în sarcina proprietarilor, administratorilor și a titularilor altor drepturi reale, după caz.

(2) Obiectivele și condițiile pentru realizarea lucrărilor și asigurarea serviciilor prevăzute la alin.(1) se stabilesc prin Programul de protecție și gestiune al Cetăților dacice din Munții Orăștiei, care se elaborează de Ministerul Culturii și Identității Naționale, cu colaborarea consiliilor județene, se aprobă prin ordin al ministrului culturii și identității naționale, cu avizul Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și al Comisiei Naționale de Arheologie în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Art.5.- Finanțarea lucrărilor prevăzute la art.4 se asigură din:

- a) sume alocate cu această destinație, din bugetele proprii ale consiliilor județene, în limita sumelor prevăzute anual în bugetele respective;
- b) sume alocate de la bugetul de stat, prin bugetul consiliilor județene, pentru lucrările de restaurare, în limita sumelor prevăzute anual în buget;
- c) fonduri europene;
- d) sume alocate de organisme internaționale, precum și de organizațiile neguvernamentale;
- e) sume provenite din sponsorizări, donații și alte liberalități;
- f) sume alocate din alte fonduri sau din alte surse constituite, potrivit legii;
- g) sume alocate de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Culturii și Identității Naționale din Programul Național de Restaurare și Timbrul Monumentelor Istorice gestionate de Institutul Național al Patrimoniului, conform normelor de aplicare ale respectivelor programe.

Art.6.- În vederea protejării Cetăților dacice din Munții Orăștiei și pentru respectarea prevederilor legale în acest domeniu, consiliile județene au următoarele atribuții:

- a) cooperează în cadrul structurii de administrare, cu organisme naționale și internaționale și instituțiile publice cu responsabilități în domeniul protejării patrimoniului;
- b) colaborează cu titularii altor drepturi reale asupra cetăților, cu Administrația Parcului Natural Grădiștea Muncelului - Cioclovina, precum și cu Institutul Național al Patrimoniului, pentru punerea în aplicare a planurilor anuale de protecție și gestiune;
- c) finanțează, în condițiile legii, din bugete proprii, lucrările de reparație, de întreținere curentă și de punere în valoare și de asigurarea serviciilor de supraveghere și pază a Cetăților dacice din Munții Orăștiei;
- d) includ obiectivele specifice prevăzute în Programul de protecție și gestiune a monumentelor istorice înscrise în Lista patrimoniului mondial în programele și planurile de dezvoltare economică-socială și urbanistică, respectiv de amenajare a teritoriului, finanțate de la bugetul de stat sau local, din fonduri externe nerambursabile și din alte surse, în condițiile legii;
- e) iau măsurile tehnice și administrative necesare pentru prevenirea degradării stării de conservare a Cetăților dacice din Munții Orăștiei, în colaborare cu direcțiile județene pentru cultură;

f) monitorizează și controlează aplicarea metodologiilor și a reglementărilor legale cu privire la protejarea Cetăților dacice din Munții Orăștiei, a programelor și planurilor de protecție și gestiune;

g) înființează în structura aparatului propriu sau în afara aparatului propriu, compartimente specializate sau posturi, ori, după caz, înființează și organizează instituții publice sau servicii publice specializate și stabilesc măsuri sau sarcini de serviciu precise în domeniul protejării Cetăților dacice din Munții Orăștiei;

h) emit autorizația de construire în conformitate cu avizul Ministerului Culturii și Identității Naționale, în vederea executării tuturor lucrărilor de conservare, restaurare, consolidare și punere în siguranță a Cetăților dacice din Munții Orăștiei;

i) asigură, împreună cu direcțiile județene pentru cultură, aplicarea siglei „Monument istoric înscris în Lista patrimoniului mondial” și controlează întreținerea acesteia;

j) urmăresc aplicarea măsurilor de pază și protecție a Cetăților dacice din Munții Orăștiei.

Art.7.- (1) Includerea în bugetul consiliilor județene de către Ministerul Finanțelor Publice a sumelor aferente Programului de protecție și gestiune al Cetăților dacice din Munții Orăștiei, respectiv Planurile anuale de protecție și gestiune, formulate și asumate de consiliile județene, se realizează, anual, în limita sumei aprobate cu această destinație, numai după aprobarea Programului prin ordin al ministrului culturii și identității naționale.

(2) Pentru realizarea acțiunilor și obiectivelor din Programul de protecție și gestiune al Cetăților dacice din Munții Orăștiei, și respectiv din Planurile anuale de protecție și gestiune, sumele alocate de Ministerul Finanțelor Publice prin bugetul consiliilor județene, se cuprind, în condițiile legii, în bugetul acestora la titlul «Alte cheltuieli».

Art.8.- Prin derogare de la prevederile art.58 din Legea nr.273/2006, cu modificările și completările ulterioare, sumele alocate pentru lucrările de reparație, întreținere curentă, punere în valoare, cercetare, conservare, consolidare și restaurare a Cetăților dacice din Munții Orăștiei, precum și asigurarea serviciilor de supraveghere și pază ale acestor obiective, rămase neutilizate la sfârșitul anului bugetar de către unitățile/subdiviziunile administrativ-teritoriale se reportează și rămân la dispoziția acestora, urmând a fi utilizate cu aceeași destinație, în anii următori, până la finalizarea obiectivelor de investiții, a proiectelor și acțiunilor.

Sumele rămase neutilizate după finalizarea obiectivelor de investiție și acțiunilor se restituie la bugetul de stat.

Art.9.- (1) Beneficiarii sumelor alocate conform prevederilor art.7 răspund, potrivit legii, de organizarea și derularea procedurilor de atribuire a contractelor de bunuri, servicii și lucrări, în conformitate cu prevederile legale privind achizițiile publice, de respectarea prevederilor legale privind aprobarea documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor și proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, precum și de modul de utilizare a sumelor repartizate potrivit destinației pentru care au fost alocate.

(2) Beneficiarii au obligația să transmită trimestrial Ministerului Culturii și Identității Naționale un raport privind stadiul acțiunilor.

(3) În completarea sumelor alocate de la bugetul de stat, beneficiarii finanțării pot aloca, în condițiile legii, sume din bugetele proprii, pentru finanțarea acțiunilor și obiectivelor de investiții.

Art.10.- (1) În zonele care cuprind Cetățile dacice din Munții Orăștiei înscrise în Lista patrimoniului mondial și zonele lor de protecție se interzice efectuarea oricăror lucrări care pot afecta siturile arheologice, în absența certificatului de descărcare de sarcină arheologică sau a avizului favorabil al Ministerului Culturii și Identității Naționale.

(2) În zonele prevăzute la alin.(1) se interzice accesul cu detectoare de metale sau utilizarea lor, cu excepția cercetărilor arheologice autorizate de Ministerul Culturii și Identității Naționale.

(3) Nerespectarea prevederilor alin.(1) și (2) constituie infracțiuni și se pedepsesc potrivit art.25 și 26 din Ordonanța Guvernului nr.43/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, la care se poate adăuga un spor de 6 luni față de pedeapsa stabilită potrivit Ordonanței Guvernului nr.43/2000, republicată.

Art.11.- (1) Cetățile dacice din Munții Orăștiei pot fi transferate din domeniul public al statului în domeniul public local, în scopul administrării, întreținerii, restaurării, consolidării, conservării și punerii în valoare, la cererea consiliului județean, prin hotărâre a Guvernului, declarându-se, din bun de interes public, în bun de interes județean, potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul administrativ.

(2) Dacă după o perioadă de 7 ani direcțiile județene pentru cultură constată neîndeplinirea condițiilor, scopului și a obligațiilor privind executarea lucrărilor prevăzute la alin.(1), bunurile revin în domeniul public al statului, în condițiile legii.

Art.12.- Ordonanța Guvernului nr.47/2000 privind stabilirea unor măsuri de protecție a monumentelor istorice care fac parte din Lista patrimoniului mondial, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.45 din 31 ianuarie 2000, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.564/2001, se modifică și se completează după cum urmează:

1. *După articolul 4 se introduce un nou articol, art.4¹, cu următorul cuprins:*

„Art.4¹.- (1) Regulamentul-cadru, componența formată din reprezentanți ai autorităților și instituțiilor cu atribuții în ceea ce privește protejarea monumentelor istorice care fac parte din Lista patrimoniului mondial și a zonelor de protecție ale acestora, ai proprietarilor, ai comunităților locale și specialiști și experți în domeniul protejării patrimoniului cultural național, în cadrul Comitetelor de organizare UNESCO, se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

(2) Prin hotărâre a consiliului județean se aprobă componența nominală a comitetelor de organizare UNESCO, precum și regulamentele de organizare și funcționare ale acestora.

2. *La articolul 6, alineatele (1)-(3) se modifică și vor avea următorul cuprins:*

„Art.6.- (1) Activitățile și lucrările prevăzute la art.4, pentru monumentele istorice înscrise în Lista patrimoniului mondial, se realizează în conformitate cu Programele de protecție și gestiune a monumentelor istorice înscrise în Lista patrimoniului mondial.

(2) Programul de protecție și gestiune a monumentului istoric înscrise în Lista patrimoniului mondial se aprobă prin ordin al ministrului culturii și identității naționale la propunerea Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și, în cazul siturilor arheologice, a Comisiei Naționale de Arheologie.

(3) Programele de protecție și gestiune ale monumentelor istorice înscrise în Lista patrimoniului mondial cuprind măsuri cu caracter administrativ și măsuri cu caracter tehnic cu privire la aceste monumente și la zona lor de protecție.”

Art.13.- În termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi se aprobă Programul de protecție și gestiune a Cetăților dacice din Munții Orăștiei înscrise în Lista Patrimoniului Cultural.

Acest proiect de lege a fost adoptat de Senat, în ședința din 14 octombrie 2019, cu respectarea prevederilor articolului 76 alineatul (1) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE SENATULUI

Teodor-Viorel Meleşcanu